

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmalarına dair Anlaşma ile ekinin onanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ulaştırma Komisyonları raporları (1/110)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71 - 1699, 6 - 4393

18 . XII . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Cumhuriyeti Hükümeti arasında hava ulaştırma- larına dair Anlaşmanın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kuru- lunca 21 . XI . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının ge- rekçe ve ilişikleriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Hükümetimizin de katılması ile Şikaço'da 7 Aralık 1944 tarihinde imzalanan ve Büyük Millet Meclisi tarafından 4749 sayılı Kanunla 5 Haziran 1945 tarihinde onanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi hükümleri dâhilinde Cumhuriyet Hükümeti 12 Şubat 1946 günü Büyük Bri- tanya Kırallığı ve Amerika Birleşik Devletleri ile birer Hava Anlaşması yapmış ve bu Anlaşma- lar Büyük Millet Meclisince 13 Mayıs 1946 tarihinde onanmıştır. Keza Hükümetimizle İsveç Kırallığı Hükümeti arasında 26 Haziran 1946, Fransa Hükümetiyle 12 Ekim 1946, Çekoslovakya Hükümeti ile 5 Mart 1947, Hollânda Hükümeti ile 19 Mart 1947, Danimarka Hükümeti ile 30 Ha- ziran 1947, Irak Hükümeti ile 30 Haziran 1947, Yunanistan Hükümetiyle 22 Temmuz 1947, Lüb- nan Hükümeti ile 16 Eylül 1947, Hâşimi Ürdün Hükümetiyle 7 Mayıs 1948, Norveç Hükümeti ile 20 Mayıs 1948, İsviçre Hükümeti ile 16 Şubat 1949, Suriye Hükümeti ile 6 Temmuz 1949, İtalya Hükümeti ile 25 Kasım 1949 ve Mısır Hükümetiyle 12 Nisan 1950 de bu yolda birer Anlaşma akıd ve imza edilmiştir.

Bu anlaşmalar sırasıyla aşağıdaki tarihlerde Büyük Millet Meclisince onanmıştır.

(İsveç ile Anlaşma: 16 Eylül 1946, Kanun No. 4954), (Fransa ile Anlaşma 21 Şubat 1947, Ka- nun No. 5028), (Hollânda ile Anlaşma: 18 Haziran 1947, Kanun No. 5111), (Çekoslovakya ile An-laşma 18 Haziran 1947, Kanun No. 5110), (Danimarka ile Anlaşma: 9 Şubat 1948, Kanun No. 5172), (Irak ile Anlaşma : 9 Şubat 1948, Kanun No. 5173), (Yunanistan ile Anlaşma : 9 Şubat 1948, Kanun No. 5171), (Lübnan ile Anlaşma : 9 Şubat 1948, Kanun No. 5174), (Ürdün ile Anlaş- ma : 10 Ocak 1949, Kanun No. 5303), (Norveç ile Anlaşma : 10 Ocak 1949, Kanun No. 5302), (İs- viçre ile Anlaşma : 24 Mayıs 1949, Kanun No. 5395), (Suriye ile Anlaşma : 12 Aralık 1949, Ka- nun No. 4555), (İtalya ile Anlaşma : 6 Şubat 1950 Kanun No. 5525).

Bu iki taraflı anlaşmaların Yüksek Meclise sunulmaları sırasında da arzulunduğu üzere Şika- go'da kurulan sistemin memnuniyet verici bir şekilde işlemesi, Hava yolundan birbirine bağlı üye

devletler arasında yapılacak iki taraflı anlaşmalar akdine vâbestedir. Cumhuriyet Hükümeti bugüne kadar akdettiği anlaşmalardan başka diğer devletlerle de faydalı ve gerekli anlaşmalar yapılmasına çalışmaktadır. Bu arada **Brezilya** Cumhuriyeti Hükümetinin Anlaşma akdine mütedair teklifi üzerine 1947 yılında başhyan müzakereler bu kere sona ermiş ve her iki tarafın üzerinde mutabık kaldıkları Anlaşma metni 21 Eylül 1950 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Bu anlaşma geniş ölçüde evvelki Anlaşmalardan mülhem olup müteakabiliyet esasına istinat etmektedir. Şimdiki şartlar altında Doğu ve Batı memleketleriyle yurdumuz arasında gün geçtikçe adedleri çoğalan seferler muvasalanın sıklaşmasını süratlenmesini temin etmek suretiyle mezkûr memleketlerle Türkiye arasındaki ekonomik ve sosyal bağları kuvvetlendirmek ve geliştirmek gayesinin tahakkukuna yardım edecektir.

Bu kere onanmaya sunulan işbu Anlaşma ile Türk uçaklarının Türkiye'den Brezilya'ya ve daha ileri memleketlere gitmesi ve bu hat üzerinde milletlerarası yolcu, yük ve posta almak ve boşaltmak hakkını haiz olması sağlanmıştır. Brezilya uçakları da aynı vehile Brezilya'dan İstanbul ve Ankara'ya ve daha ilerdeki memleketlere gidecekler ve aynı haklardan istifade edeceklerdir. Ancak her iki memleket uçaklarına diğer memleket ülkesi üzerindeki noktalar arasında kabotaj yapmak hakkı bittabi verilmemiştir.

Anlaşma ile ekinin yorumlanması veya uygulanması yolunda Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 18 bölümü hükümlerine bağlı olmıyan ve Sözleşen Tarafların müzakere ile halledemeyecekleri hususlar, iki tarafın tâyin edeceği bir hakem mahkemesine havale olunacak yahut da başka her hangi bir şahıs veya teşekkülün hakemliği ile halledilecektir.

Yukarda bahis mevzuu edilen Anlaşma ile ekinde mevcut esasların memleketimizin menfaatlarına uygun ve Brezilya ile aramızdaki sivil havacılık müasebetlerini düzenliyecek mahiyette bulunduğu mütalâa edilmektedir.

Bu düşünce ile Anlaşma ile ekinin onanması için ilişik Kanun tasarısı hazırlandı.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Dışişleri Komisyonu

Esas No. 1/110

Karar No. 19

22 . II . 1951

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava ulaştırmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 21 . XI . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısıyla gerekçesi ve ilişkileri Yüksek Başkanlığınızdan Dışişleri Komisyonuna havale edilmiş olmakla, komisyonumuzun 18 . I . 1951 tarihli toplantısında Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıkları temsilcilerinin huzuru ile incelendi.

Komisyonumuz yaptığı görüşmeler sonunda, kanun tasarısında mevcut esasların memleketimizin menfaatlerine uygun olduğunu ve Brezilya ile aramızdaki sivil havacılık münasebetlerini düzenliyecek mahiyette bulunduğunu mütalâ

lâa etmiş ve tasarının aynen kabulüne ittifakla karar vermiştir.

Adı geçen tasarı ile ilişkileri Ulaştırma Komisyonuna havale buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığınıza sunulur.

Komisyon Başkanı	Sözcü	Kâtip
İzmir	İzmir	Denizli
V. Menteş	O. Kapani	A. Çobanoğlu
Ankara	İstanbul	İzmir
S. M. Arsal	N. R. Belger	C. Baban
İmzada bulunmadı		
İzmir	Kütahya	Muğla
A. Başman	A. Gündüz	Z. Mandalinci
		İmzada bulunmadı
	Samsun	
	F. Kesim	

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/110

Karar No. 10

9 . V . 1951

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Cumhuriyeti Hükümeti arasında hava ulaştırmalarına dair anlaşmanın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 21 . XI . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarı ve gerekçesi Dışişleri Komisyonunca incelenip kabul edildikten sonra Komisyonumuza havale edilmiş ve alâkalı Bakanlıklar temsilcileri huzuriyle tetkik edilen bu tasarının Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde Cumhuriyet Hükümetimizin de iltihakiyle imzalanan ve Büyük Millet Meclisi tarafından 4749 sayılı Kanunla 5 Haziran 1945 tarihinde onanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi hükümleri gereğince diğer memlekétlerle muhtelif tarihlerde yapmış olduğumuz ve kanuniyet kesbederek meriyette bulunan diğer anlaşmaların bir benzeri olması ve memleketimizin menfaatlerine uygun bulunması ve sivil havacılık bakımından Milletlerarası münasebetlerimizi teşvik ve teshil edici mahiyette olması bakımlarından diğer anlaşmalar gibi ittifakla kabulüne karar

verilmiştir.

Gereği için Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaş. Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
Samsun	Konya	Amasya
N. Berkman	H. Ölçmen	C. Topçu
Antalya	Bilecik	Bolu
A. Tokuş	K. M. Kurkut	V. Yöntem
Çanakkale		Çoruh
İ. Karesioğlu		M. Bumin
İmzada bulunamadı		
Denizli		Diyarbakır
H. Akşit		K. Tayşı
İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı
Giresun		Malatya
H. Bozbağ		L. Sayman
Muğla		Ordu
Y. Başer		H. Akyol
İmzada bulunamadı		
Ordu		Sivas
N. Fırat		İ. Duygun
İmzada bulunamadı		
Tokad		Tunceli
F. Çubuk		H. R. Kulu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştır-
malarına dair Anlaşmanın onanması hakkında
Kanun tasarısı*

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 21 Eylül 1950 tarihinde akit ve imza edilmiş olan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmalarına dair Anlaşma ile eki» onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

A. Menderes

Devlet Bakanı

F. L. Karaosmanoğlu

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

S. Ağaoğlu

Adalet Bakanı

H. Özyörük

Millî Savunma Bakanı

R. Ş. İnce

Dışişleri Bakanı

F. Köprülü

Millî Eğitim Bakanı

T. İleri

Eko. ve Ticaret Bakanı

Z. H. Velibeşe

G. ve Tekel Bakanı

N. Özsan

Ulaştırma Bakanı

S. Kurtbek

İçişleri Bakanı

R. Nasuhioğlu

Maliye Bakanı

H. Ayan

Bayındırlık Bakanı

Sa. ve So. Y. Bakanı

Dr. E. H. Üstündağ

Tarım Bakanı

N. İyriboz

Çalışma Bakanı

ve Bayın. B. V.

H. Polatkan

İşletmeler Bakanı

Muhlis Ete

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BREZİLYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMALARINA DAİR ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Cumhuriyeti Hükümeti,
Hava Ulaştırılmalarına dair iki memleket arasında bir Anlaşma akdine karar vererek,
Bu maksatla usulü dairesinde yetkilendirilmiş temsilciler tâyin etmişler ve bunlar aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır.

Madde — 1.

Sözleşen Taraflar, İşbu Anlaşmanın Ekinde zikredilen Milletlerarası Havayollarının ve servislerinin kurulması için, işbu Anlaşma ve ekinde gösterilen hakları birbirlerine verirler; anılan servisler, kendisine bu haklar verilen Sözleşen Tarafın ihtiyarına göre, derhal veya daha sonra başlayabilir.

Madde — 2.

1. Bir Sözleşen Tarafı diğer Sözleşen Tarafça kurulması hakkı verilen her bir hava servisinin işletilmesine, bu son Taraf, anılan servisi işletmek için kendi tabiiyetinden bir veya birkaç havacılık teşebbüsü tâyin eder etmez, başlanılabilecektir. Bu hakkı veren Sözleşen Taraf, aşağıdaki altıncı madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, bu şekilde tâyin olunan havacılık teşebbüsüne veya teşebbüslerine gereken işletme müsaadesini gecikmeksizin verecektir.

2. Yukarıda anılan hakları veren Sözleşen Taraf, bu şekilde tâyin edilen havacılık teşebbüsü veya teşebbüslerinden ticari hava ulaştırma teşebbüslerinin işletilmesinde normal olarak tatbik edilen kanun ve nizamların icaplarına uyacak durumda bulduklarını müsbit deliller istiyebilir.

3. İlgili Hükümetlerce tâyin olunabilecek bâzı bölgelerde Milletlerarası hava servisinin kurulması yetkili askerî makamların tasvibine bağlı olacaktır.

Madde — 3.

Tatbikatta her hangi farklı bir işleme meydan vermemek ve eşitlik prensipini sağlamak maksadıyla:

1. Sözleşen Taraflardan her biri, diğer Sözleşen Tarafça tâyin edilmiş olan hava ulaştırmaları teşebbüslerinin kendi hava alanlarından ve diğer kolaylıklardan faydalanması karşılığı olarak konulan veya müsaade edilen harçların, işbu hava alanlarından ve diğer kolaylıklardan istifade için Milletlerarası benzer servislerde kullanılan millî hava taşıtlarınca ödenecek olan harçlardan daha fazla olmasını kabul eder.

2. Sözleşen Taraflardan birinin ülkesine Öteki Sözleşen Tarafça tâyin edilen havacılık teşebbüsü tarafından veya böyle bir teşebbüs nam ve hesabına ithal edilip yalnız kendi uçaklarının kullanmasına mahsus olan yakıt, makine yağları ve yedek parçalar, gümrük resmi, muayene ücreti veya diğer millî harç ve mükellefiyetlerin tarhı hususunda millî teşebbüslere veya en ziyade müsaadeye mazhar milletin teşebbüslerine tatbik edilen aynı derecede müsait muameleden faydalanacaklardır.

3. Kararlaştırılan servisleri işletmeye tahsis edilen Sözleşen Taraflardan birine ait uçaklar ve anılan uçaklarda bulunan yakıtlar, makine yağları, yedek parçalar, normal teçhizat ve uçak kumanyası bu uçaklar tarafından öteki Sözleşen Tarafın ülkesi üzerindeki uçuşlarda kullanılsa ve sarfedilse bile, gümrük resmi, muayyen ücreti veya buna benzer vergi ve resimlerden muaf tutulacaktır.

Madde — 4.

Sözleşen Taraflardan birinin verdiği veya muteber kıldığı henüz müddeti geçmemiş ehliyetnameler, uçuşa elverişlilik vesikaları ve ruhsatıyeler, Ekte gösterilen Hava yollarının ve servislerinin işletilmesinde öteki Sözleşen Taraf için de muteber olacaktır. Ancak, Sözleşen Taraflardan

her biri kendi tebaasına başka bir devlet tarafından verilen ehliyetnameleri ve ruhsatıyeleri kendi ülkesi üzerinde uçuş için muteber tanılmaktan istinkâf etmek hakkını muhafaza eder.

Madde — 5.

1. Sözleşen Taraflardan birinin Milletlerarası seyrüseferde kullanılan uçaklara, veya bu uçakların kendi ülkesinde giriş ve çıkışları hakkındaki, veya kendi hudutları dâhilinde buldukları müddet zarfında işletilmesine ve seyrüseferine ait, kanun ve nizamları diğer Sözleşen Taraf havacılık teşebbüs veya teşebbüslerinin uçaklarına da uygulanacaktır.

2. Yolcular, mürettebat ve uçakla mal gönderenler, her bir Sözleşen Tarafın ülkesinde yolcu, mürettebat ve yükün, memlekete girişine orada kalışına ve oradan çıkışına ait giriş, karaya çıkış muameleleri, göç, pasaport, gümrük ve karantina işleri gibi hususlara mütaallik kanun ve nizam-lara gerek kendileri gerek kendi nam ve hesaplarına hareket eden üçüncü şahıs vasıtasıyla riayet edeceklerdir.

Madde — 6.

Her Sözleşen Taraf öteki Sözleşen Tarafça tâyin edilmiş olan bir hava teşebbüsünün maddi mülkiyetinin mühim bir kısmının ve fiilî kontrolünün bu sonuncu Taraf tebaasının elinde bulunduğuna dair delil sahibi olmadığı yahut işbu teşebbüs yukardaki 5 nci maddede derpiş edilen kanun ve nizamlara riayet etmediği veya bu Anlaşma ve ekinde mütevellit vecibeleri yerine getirmedeği ve yahut bu teşebbüs tarafından servise konulan uçağın mürettebatının bunların talim hali müstesna ilk Sözleşen Taraf tabiiyetinde bulunmaması hallerinde işbu teşebbüse işletme müsaadesini vermemek veya verilmiş olan böyle bir müsaadeyi geri almak salâhiyetini muhafaza eder.

Madde — 7.

İşbu Anlaşma ve buna dayanarak yapılacak bütün mukaveleler Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı nezdinde tescil ettirilecektir.

Madde — 8.

Sözleşen Taraflardan biri, işbu Anlaşma ekinin her hangi bir maddesinin değiştirilmesini veya yukarda altıncı maddede anılan salâhiyetten faydalanmayı şayanı arzu gördüğü takdirde her iki Sözleşen Taraf yetkili makamlarının bu hususta istişareye girişmelerini isteyebilir. Bu istişare talep tarihinden itibaren altmış gün içinde başlayacaktır.

Anılan makamların üzerinde uydukları her değişiklik diplomatik Nota teatisi suretiyle teyit edildikten sonra yürürlüğe girecektir.

Çok taraflı genel bir havacılık sözleşmesi, her iki Sözleşen Taraf için yürürlüğe girdiği takdirde bunlar işbu anlaşma ile ekinin hükümlerini anılan sözleşme ahkâmı ile ahenkleştirmek maksadıyla istişarede bulunacaklardır.

Madde — 9.

Sözleşen Taraflar arasında işbu anlaşmanın ve ekinin tefsir ve tatbikına ait olup evvelce zikredilen Sivil Havacılık Sözleşmesinin XVIII nci bölümü hükümlerine bağlı olmayan ve doğrudan doğruya danışma yoluyla düzenlenemeyen her anlaşmazlık, bir mahkemenin veya kararlaştırılan diğer bir şahıs veya teşekkülün hakemliği ile halledilecektir.

Madde — 10.

Sözleşen Taraflardan her biri işbu Anlaşmaya son verme arzusunu her zaman öteki Tarafa bildi-

rebilecektir. Böyle bir ihbar, aynı zamanda Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına bildirilecek ve haberin diğer Tarafça alınmasından altı ay sonra yürürlüğe girecektir. Meğer ki, mutabık kalınarak, ihbar bu mühlet geçmeden geri alınmış ola. İhbara muhatap olan Sözleşen Taraf, bunu aldığı bildirmezse, anılan ihbar Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına varması tarihinden on dört gün sonra sözü geçen Tarafça alınmış addedilecektir.

Madde — 11.

İşbu Anlaşmanın ve ekinin tatbiki için :

a) «Havacılık Makamları» tâbiri Türkiye bakımından Ulaştırma Bakanlığı, Brezilya Birleşik Devletleri bakımından Havacılık Bakanlığı, ve her iki halde, halen bu makamlar tarafından görülen işleri yapmak için kendilerine kanuni ehliyet verilecek her şahsı veya her teşekkülü ifade edecektir.

b) « Tâyin edilmiş nakliyat teşebbüsü » tâbiri, Sözleşen Taraflardan birinin mutabık kalınan servisleri işletmek maksadıyla, seçtiği ve işbu Anlaşmanın 2 nci maddesi uyarınca diğer Tarafın yetkili havacılık makamlarına bildirdiği her teşebbüsü ifade edecektir.

c) « Milletlerarası Muntazam Hava Servisi » tâbirinden, tâyin edilmiş bir ulaştırma teşebbüsü tarafından ilgili Hükümetlerce önceden tasvip edilmiş yol ve vakit cetvellerine uygun olarak yeknasak bir frekansla işletilen her milletlerarası servis anlaşılır

Madde — 12.

İşbu Anlaşma Ankara'da Mümkün olan en kısa zamanda yapılacak tasdikname teatisi tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yukardakileri tasdiklan Hükümetleri tarafından usulü dairesinde yetkilendirilmiş olan ve imzaları aşağıda bulunan temsilciler işbu Anlaşmayı imza etmiş ve mühürlemişlerdir.

21 Eylül 1950 tarihinde Ankara'da iki nüsha olarak Fransızca yapılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
adına
Faik Zihni Akdur

Brezilya Birleşik Devletleri
adına
Mario de Gastello - Branco

I

Bu Ekin 3 ncü maddesi hükümleri gereğince tâyin edilecek olan Brezilya Havacılık teşebbüslerine Türkiye ülkesi üzerinde transit uçuş ve teknik tevakkuf hakları ile, ilişik bir numaralı tabloda gösterilen yolları takiben Ankara ve veya İstanbul'da milletlerarası yolcu, posta ve yük almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir.

II

Bu Ekin 3 ncü maddesi hükümleri gereğince tâyin edilecek olan Türk Havacılık teşebbüslerine de Brezilya ülkesinde transit uçuş ve teknik tevakkuf hakları ile ilişik iki numaralı tabloda gösterilen yolları takiben milletlerarası yolcu, posta ve yük almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir.

III

a) Sözleşen iki Taraf teşebbüslerince arzedilen ulaştırma hacmı ulaştırma taleplerine tamamıyla uygun olmalıdır.

b) Sözleşen iki Tarafın tâyin ettiği hava ulaştırma teşebbüsleri mutabık kalınan servislerin işletilmesinde eşit imkânlardan faydalanmak üzere âdil ve muhik muamelelere tâbi tutulacaktır.

c) Sözleşen iki Tarafça tâyin edilmiş olan hava ulaştırma teşebbüsleri karşılıklı servislerinin nahak yere haleldar olmasına mâni olmak gayesiyle müşterek yollar üzerinde karşılıklı menfaatlerini göz önünde tutacaklardır.

d) Üzerlerinde mutabık kalınan servislerin başlıca gayesi, teşebbüsün menşei olan memleketlere varış memleketleri arasındaki ulaştırma talebine göre ulaştırma imkânlarını arzetmektedir.

e) Tâyin edilmiş havacılık teşebbüsleri için tasrih olunan yol ve noktalarda iki Sözleşen memlekette başka, bir üçüncü memlekete gönderilen veya oradan gelen milletlerarası yolcu veya eşyanın tahmil veya tahliyesi hakları, her iki Sözleşen Tarafça teyit edilen muntazam hava nakliyatının nizamlı bir surette inkişafı umumi prensipleri gereğince ve nakliyat hacmına göre:

1. Menşe memleket ile varış memleketleri arasındaki ulaştırma talebi;
2. Uzun kurye seferlerinin iktisadi işleyiş icapları;
3. Seferlerin geçtiği bölgelerde mevcut ulaştırma talebine göre mahalli ve muntakavi hatlar göz önünde tutularak ayarlanacaktır.

IV

Taraflardan birinin isteği üzerine yukarda üçüncü maddede anılan prensiplerin tatbik edildiği şartları ve hususiyle ulaştırmanın bir kısmının tâyin edilen teşebbüslerden birinin zararına olmasını incelemek maksadiyle Sözleşen Tarafların havacılık makamları birbirleri ile istişarede bulunabileceklerdir.

V

a) Ücret tarifeleri, işletme ekonomisi, normal kâr, diğer teşebbüslerin tatbik ettikleri ücret tarifeleri ve her servisin hususiyetleri göz önünde tutulmak suretiyle, mâkul hadler dahilinde tesbit olunacaktır.

b) İlişik tablolarda gösterilen Brezilya toprakları üzerindeki noktalarla Türk toprakları üzerindeki noktalar arasında her iki Sözleşen Tarafça tâyin edilen hava ulaştırma teşebbüsleri tara-

findan tatbik edilecek ücret tarifeleri, yürürlüğe girecekleri tarihten en aşağı otuz gün evvel Sözleşen Tarafların havacılık makamlarının tasdikına sunulacaktır. Bu müddet bâzı hususi hal-lerde anılan makamların anlaşmasıyla kısaltılabilir.

c) Her iki Sözleşen Tarafın hava ulaştırma teşebbüsleri hatlarının müşterek olan kısımlarında tatbik edilecek yolcu ve yük ücret tarifeleri üzerinde icabederse, aynı hatların tamamını veya bir kısmını işleten üçüncü bir devletin hava ulaştırma teşebbüsleriyle de istişarede bulunmak suretiyle anlaşacaklardır.

d) Tâyin edilen hava ulaştırma teşebbüsleri tarife rakamlarının tesbiti üzerinde anlaşamadıkları takdirde, her iki Sözleşen Tarafın havacılık makamları tatmin edici bir hal suretine varmaya çalışacaktır. Son olarak işbu Anlaşmanın IX ncu maddesinde derpiş edilen tahkim yoluna baş vurulacaktır.

VI

a) İşbu madde anlamınca muayyen bir iniş yerinde «Hattın inkıtı» tâbiri bu noktanın ötesinde alınan hat üzerinde seyrüseferin aynı teşebbüs tarafından o noktaya kadar kullanılan hava taşıtıdan başka bir taşıtıla temin edilmesi mânasına gelir.

b) İşletme ekonomisinin icabettirdiği her hat inkıtı, ilişik tablolarda gösterilen iki Sözleşen Taraf arazisinin her noktasında kabul edilecektir.

c) Bununla beraber hiçbir hat inkıtı bir uzun kurye servisi işletmesi vasıflarını değiştirdiği yahut işbu Anlaşma ve Ekinde ve hususiyle anılan Ekin üçüncü maddesinde zikredilen prensiplere uymadığı takdirde taraflardan birinin veya diğerrinin ülkesinde cari olamaz.

d) Hususiyle hava taşıtlarının kayıtlı oldukları memleketlerden yapılan servisler için inkıtı hattından sonraki kalkışlar, kullanılan taşıtların bu noktaya varışları ile uygun olarak vukubulacaktır. İnkıtı hattından itibaren kullanılan hava taşıtının kapasitesi daha ileriye gitmek üzere bu noktaya kadar gelmiş olan ulaştırma hacmi ile ayarlanacaktır.

e) Yukardaki «d» paragrafı hükümlerine uygun olarak inkıtı hattından sonra kullanılan hava taşıtıında boş yer bulunduğu takdirde bu yer gidişte ve gelişte inkıtı hattının vukubulduğu araziden yapılan veya bu araziye yapılacak olan Milletlerarası ulaştırmaya tahsis edilecektir.

VII

İlişik tablolarda zikredilen havayollarında Sözleşen Tarafların topraklarından başka topraklardaki iniş noktalarına tesir edecek her değişiklik, ekte yapılacak bir değişiklik olarak telâkki edilmeyecektir. Binaenaleyh Sözleşen Taraflardan her birinin havacılık makamları diğerr Sözleşen Tarafın havacılık makamlarına hemen haber vermek şartıyla böyle bir değişikliğe tek taraflı olarak tevessül edebilir.

Eğerr bu son Taraf makamları işbu ekin üçüncü maddesinde zikredilen prensiplere nazaran kendi millî hava ulaştırma teşebbüsleri menfaatinin, kendi toprakları ile üçüncü bir memleketteki yeni iniş yeri arasında diğerr Sözleşen Tarafın teşebbüslerince yapılan seyrüseferden dolayı haleldar olduğu kanaatine varırsa, bunlar memnuniyet verici bir hal çaresine varmak üzere diğerr Tarafın havacılık makamları ile istişare edeceklerdir.

VIII

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girişinden itibaren Sözleşen Tarafların havacılık makamları kararlaştırılan servisleri veya bunların bir kısmını işletmek üzere tâyin edilmiş kendi teşebbüslerine verilen müsaadeye mütaallik malûmatı birbirlerine mümkün olduğu kadar çabuk bildirileceklerdir. Bu malûmat, bilhassa verilen uçuş müsaadelerinin kopyasını, onların muhtemel değişikliklerini ve merbutu vesikaları ihtiva edecektir.

Şurası mukarrerdir ki, Sözleşen Taraflardan her biri bir hava servisini işletmeye açmadan önce, Sözleşen Tarafa, onun ülkesine giriş ve çıkış için tasarladığı istikametleri bildirecek ve bunun üzerine bildirilen Taraf, sarıh giriş ve çıkış noktaları ile ülkesinde takip edilecek olan uçuş yolunu gösterecektir.

Tablo : I

A) Türkiye'ye gelen Brezilya yolları:

Rio de Janeiro (Yahut Natal) - Dakar (yahut Yeşilburun adaları) - Lizbon - Madrid - Roma - Atina - İstanbul - Ankara. Mümkün olan kısa yolu takiben iki istikamette.

B) Türk topraklarından faydalanan ve geçen Brezilya yolları:

Rio de Janeiro-Recife (veya Natal) - Dakar - (veya Yeşilburun adaları) - Lizbon - Madrid - Roma - Atina - İstanbul - Ankara ve mümkün olan kısa yolu takiben her iki istikamette ve daha ilerdeki memleketlere.

Tablo : II

A) Brezilya'ya giden Türk yolları:

Ankara - İstanbul - Atina - Roma - Madrid - Lizbon - Dakar (yahut Yeşilburun adaları) - Recife (yahut Natal) - Rio de Janeiro ve mümkün olan kısa yolu takiben her iki istikamette.

B) Brezilya topraklarından faydalanan ve geçen Türk Havayolları:

Ankara - İstanbul - Atina - Roma - Madrid - Lizbon - Dakar (veya Yeşilburun adaları) - Recife (yahut Natal) - Rio de Janeiro veya Sao Paulo) ve mümkün olan kısa yolu takiben her iki istikamette daha ilerdeki memleketlere.